

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันจะเห็นได้ว่า โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการรับเอาสื่อและวัฒนธรรมต่างชาติมาปรับใช้ พร้อมทั้งเทคโนโลยีที่ทันสมัย ความเจริญต่างๆ ที่ก้าวหน้า หรือที่เรียกว่าสังคมโลก โลกาภิวัตน์ ทำให้สังคมปัจจุบันผู้คนปฏิบัติตนเอาเปรียบ และเกิดความเห็นแก่ตัวพึงเอาประโยชน์ตนเองและพวกพ้องเป็นที่ตั้ง การดำรงชีวิตของมนุษย์ต้องอาศัยการเรียนรู้เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น การเรียนรู้เป็นบันไดขั้นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต สถานศึกษาเป็นหน่วยงานสำคัญของการบริหารจัดการศึกษาในระดับรากหญ้า เพราะมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนและชุมชนเป็นอย่างมาก เด็กและเยาวชนจะเกิดการเรียนรู้ เป็นคนเก่ง เป็นคนดี และใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้นั้น ก็ขึ้นอยู่กับสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาเป็นผลมาจากความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหาร คือ ศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์จากภายในองค์กรและจากนอกองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ¹ จะต้องใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่างๆ ดำเนินกิจการตามขั้นตอนต่างๆ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในองค์กร การตระหนักถึงความสามารถ ความถนัด ความต้องการ และความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กรควบคู่ไปด้วยองค์การจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้²

ครู และผู้บริหารในฐานะผู้นำทางการศึกษาจึงควรมีแนวปฏิบัติที่อยู่ในกรอบของคุณธรรม เพราะครูอาจารย์ถือเป็นบุคคลพิเศษที่สำคัญที่สุดในชีวิต รองจากบิดามารดา จัดเป็นครูฐานิยบุคคล คือ ผู้ควรแก่การเคารพนับถือของศิษย์ในทุกแห่งทุกกาลเวลา เพราะผู้ได้นามว่าครูอาจารย์นั้นท่านย่อมมีสำนึกในความเป็นครูอาจารย์ของตนเสมอ ย่อมประพฤติตัววางตัวสมเป็นครูอาจารย์ที่ศิษย์เคารพนับถือทุกสถานที่ ความเป็นครูอาจารย์ที่ดีนั้นเป็นไปได้ไม่ง่ายนักเหมือนเป็นครูอาจารย์อย่างที่เราเห็นๆ กันอยู่ เพราะเป็นครูที่ดีที่กล่าวถึงนี้ หมายถึง คุณธรรม หรือหลักธรรมที่แสดงให้เห็นว่าครูอาจารย์ผู้นั้นเป็นครูอาจารย์ที่ดี³ พรหมวิหารธรรม เป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารจัดการสถานศึกษาและองค์กร ที่สำคัญพรหมวิหารธรรมยังเป็นธรรมอันเป็นเครื่องอยู่ของพรหม หลักธรรมสำหรับผู้ใหญ่หรือผู้ปกครอง หลักธรรมนี้เป็นธรรมสำหรับทุกคน เช่น บิดา มารดา ครูอาจารย์

¹ สมคิด บางโม, **หลักการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร: นำอักษรการพิมพ์, 2538), หน้า 39.

² พะยอม วงศ์สารศรี, **องค์การและการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร: พรานนกการพิมพ์, 2542), หน้า 36.

³ พระราชวิสุทธิโมลี (ทองดี สุรเตโช), **หลักธรรมสำหรับการพัฒนาสังคม**, (กรุงเทพมหานคร: การศาสนา, 2525), หน้า 36-37.

หัวหน้าหน่วยงานและนักบริหาร⁴ พรหมวิหารธรรมประกอบด้วย (1) เมตตา หมายถึง ความรักปรารถนาดีอยากให้เขามีความสุข มีจิตแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์สัตว์ทั้งหน้า (2) กรุณา หมายถึง ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจอันจะปลดปล่อยบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของปวงสัตว์ (3) มุทิตา หมายถึง ความยินดีในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข มีจิตผ่องใสบันเทิง กอปรด้วยอาการแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอ ต่อสัตว์ทั้งหลายผู้ดำรงอยู่ในปกติสุข พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข เจริญงดงามยิ่งขึ้นไป และ (4) อุเบกขา หมายถึง ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา คือ มีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจตรา ไม่เอนเอียงด้วยรักและชัง รวมทั้งรู้จักวางเฉยสงบใจมองดูในเมื่อไม่มีกิจควรทำ ผู้ดำรงในพรหมวิหาร ย่อมช่วยเหลือมนุษย์ทั้งหลายด้วยเมตตา กรุณา และ ย่อมรักษารธรรมไว้ได้ด้วยอุเบกขา ดังนั้น แม้จะมีภพที่ช่วยเหลือปวงสัตว์แต่ก็ต้องมีอุเบกขาด้วยที่จะมิให้เสียธรรม⁵

โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีบทบาทสำคัญในการผลิตเยาวชนที่ดี ให้มีความรู้คู่คุณธรรม และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติ บ้านเมือง ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักเห็นความสำคัญดังกล่าว และนำหลักพรหมวิหารธรรมไปใช้ จึงเป็นสิ่งสำคัญเป็นแนวทางในพัฒนาการบริหารงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ การบริหารงานส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น หลักพรหมวิหารธรรมจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ และมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่งสำหรับครูอาจารย์ หัวหน้าหน่วยงานและนักบริหารองค์กรต่างๆ ที่จะต้องนำไปประพฤติปฏิบัติ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในประเด็นดังกล่าวจึงได้ทำการศึกษาการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารจัดการศึกษาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช” โดยผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1.2.1 เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

1.2.2 เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

⁴ ดนัย ไชโยธา, พจนานุกรมพุทธศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร: โอเอส พรินติ้งเฮาส์, 2544), หน้า 146 – 147.

⁵ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ 18, (นนทบุรี: พิมพ์การพิมพ์, 2553), หน้า 124.

1.2.3 เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

1.3 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช” โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จำนวน 10 โรงเรียน ซึ่งมีจำนวน 525 คน

ตารางที่ 1.1 จำนวนประชากร จำแนกตามโรงเรียน

ที่	สถานที่	จำนวน/คน
1.	โรงเรียนนานาชาติเทศบาลนครนครศรีธรรมราช	34
2.	โรงเรียนเทศบาลวัดมเหยงคณ์	74
3.	โรงเรียนเทศบาลวัดท้าวโคตร	30
4.	โรงเรียนเทศบาลวัดเสมาเมือง	84
5.	โรงเรียนเทศบาลวัดเสาธงทอง	32
6.	โรงเรียนเทศบาลวัดท่าโพธิ์	51
7.	โรงเรียนเทศบาลวัดศาลาไม้ชัย	64
8.	โรงเรียนเทศบาลวัดศรีทิว	40
9.	โรงเรียนเทศบาลวัดเพชรจริก	64
10.	โรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่	52
รวม		525

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหาร จำแนกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านเมตตา (ความรัก ความปรารถนาให้เขามีความสุข)
- 2) ด้านกรุณา (ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์)
- 3) ด้านมุทิตา (ความยินดี ในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข)
- 4) ด้านอุเบกขา (ความวางใจเป็นกลางไม่เอนเอียงด้วยรักและชัง)

การปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จำแนกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

- 1) ปริมาณงาน
- 2) คุณภาพงาน
- 3) การทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 4) ความรู้เกี่ยวกับงาน
- 5) การเป็นผู้นำ
- 6) การปฏิบัติตามกฎระเบียบ

1.3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา คือ โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จำนวน 10 โรงเรียน ได้แก่ (1) โรงเรียนนานาชาติเทศบาลนครนครศรีธรรมราช (2) โรงเรียนเทศบาลวัดมเหยงคณ์ (3) โรงเรียนเทศบาลวัดท่าวโคตร (4) โรงเรียนเทศบาลวัดเสมาเมือง (5) โรงเรียนเทศบาลวัดเสาธงทอง (6) โรงเรียนเทศบาลวัดท่าโพธิ์ (7) โรงเรียนเทศบาลวัดศาลาไม้ชัย (8) โรงเรียนเทศบาลวัดศรีทวี (9) โรงเรียนเทศบาลวัดเพชรจริก และ (10) โรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่

1.3.4 ขอบเขตด้านตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรในการวิจัยไว้ ดังนี้

1) ข้อมูลพื้นฐาน

- เพศ คือ เพศของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับงานวิจัยฉบับนี้แบ่งเป็น 2 เพศ คือ (1) เพศชาย และ (2) เพศหญิง
- อายุ คือ อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับงานวิจัยฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ช่วงอายุ คือ (1) ต่ำกว่า 30 ปี (2) 30-40 ปี และ (3) 41 ปี ขึ้นไป
- ระดับการศึกษา คือ ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับงานวิจัยฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ระดับการศึกษา คือ (1) ปริญญาตรี และ (2) ปริญญาโท หรือสูงกว่า
- รายได้ต่อเดือน คือ รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับงานวิจัยฉบับนี้แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) ต่ำกว่า 15,000 บาท (2) 15,000-20,000 บาท และ (3) สูงกว่า 20,000 บาท
- ประสบการณ์ในการสอน คือ ประสบการณ์ทำงานในการสอนของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับงานวิจัยฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ (1) ต่ำกว่า 5 ปี (2) 5-10 ปี และ (3) 11 ปี ขึ้นไป

2) ตัวแปรต้น ได้แก่

- หลักพรหมวิหารธรรม คือ (1) เมตตา (ความรัก ความปรารถนาให้เขามีความสุข) (2) กรุณา (ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์) (3) มุทิตา (ความยินดีในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข) และ (4) อุเบกขา (ความวางใจเป็นกลางไม่เอนเอียงด้วยรักและชัง)

3) ตัวแปรตาม ได้แก่

- ผลการปฏิบัติงานของบุคลากร
 - 1) ปริมาณงาน
 - 2) คุณภาพงาน
 - 3) การทำงานร่วมกับผู้อื่น

- 4) ความรู้เกี่ยวกับงาน
- 5) การเป็นผู้นำ
- 6) การปฏิบัติตามกฎระเบียบ

1.4 ปัญหาที่ต้องการทราบ

การวิจัย เรื่อง “การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช” โดยต้องการทราบปัญหาของการวิจัย ดังนี้

1.3.1 ต้องการทราบการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ว่าเป็นอย่างไร

1.3.2 ต้องการทราบการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ว่าเป็นอย่างไร

1.3.3 ต้องการทราบการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ว่าเป็นอย่างไร

1.5 สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช” โดยผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1.5.1 การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมาก

1.5.2 การปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมาก

1.5.3 การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหาร ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

1.6. นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช” โดยผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1.6.1 การบริหารงาน หมายถึง การกำหนดแนวทางหรือนโยบาย การสั่งงาน การอำนวยการ การสนับสนุน และการตรวจสอบ ให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

1.6.2 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช หมายถึง โรงเรียนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 10 โรงเรียน ได้แก่ (1) โรงเรียนนานาชาติเทศบาลนครนครศรีธรรมราช (2) โรงเรียนเทศบาลวัดมเหยงคณ์ (3) โรงเรียนเทศบาลวัดท้าวโคตร (4) โรงเรียนเทศบาลวัดเสมาเมือง (5) โรงเรียนเทศบาลวัดเสาชงทอง (6) โรงเรียนเทศบาลวัดท่าโพธิ์ (7) โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย (8) โรงเรียนเทศบาลวัดศรีทวี (9) โรงเรียนเทศบาลวัดเพชรจริก และ (10) โรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่

1.6.3 พรหมวิหารธรรม หมายถึง หลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาที่มีจุดมุ่งหมายในการสอนให้บุคคลมีความรักความเมตตาต่อผู้อื่น มีความสงสารเห็นใจ และพร้อมที่จะช่วยเหลือบุคคลอื่น มีความรู้สึกพลอยยินดีเมื่อบุคคลอื่นได้ดี และรู้สึกปล่อยวางหรือวางเฉย เมื่อพบกับสถานการณ์ที่สุดิวสัยเกินกว่าจะแก้ไขได้หรือสุดิวสัยที่จะช่วยเหลือได้ ซึ่งแยกออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1) **ด้านเมตตา** หมายถึง ความรัก ความปรารถนาให้เขามีความสุข ได้แก่ มีความรัก คิดปรารถนาดีต่อกัน มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การใช้กิริยาจาสุภาพ มีความปรารถนาให้เป็นสุข แสดงออกถึงความเป็นมิตรในการเป็นผู้นำ

2) **ด้านกรุณา** หมายถึง ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ได้แก่ มีความสงสาร คิดจะช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความเดือดร้อน

3) **ด้านมุทิตา** หมายถึง ความยินดี ในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข ได้แก่ ความยินดี ปลื้มปิติ เมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จ สนับสนุน ให้มีการประกาศเกียรติคุณ ยกย่องเผยแพร่การกระทำ ความดี สนับสนุนให้ผู้ได้บังคับบัญชากระทำในสิ่งที่ถูกต้อง

4) **ด้านอุเบกขา** หมายถึง ความวางใจเป็นกลางไม่เอนเอียงด้วยรักและชัง ได้แก่ การตัดสินใจปัญหาด้วยความยุติธรรมให้ความเสมอภาคกับผู้อยู่ได้บังคับบัญชาทุกคน อดทน อดกลั้น ด้วยความเยือกเย็นต่อคำพูดที่ไม่เป็นมิตร วางเฉยต่อรางวัลหรือสิ่งตอบแทนที่ได้รับ ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความเป็นกลาง

1.6.4 การปฏิบัติงาน หมายถึง การกระทำสิ่งต่างๆที่แสดงออกทางกาย วาจาและสามารถสังเกตได้ การปฏิบัติหน้าที่ในการทำงานตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย โดยสามารถทราบได้จากการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ สร้างขึ้นโดยแบ่งเป็น 5 ด้านดังนี้

1) **ด้านปริมาณงาน** หมายถึง ความสามารถในการจัดลำดับสำคัญของงานได้ในเวลาที่กำหนด การปรับปรุงการทำงาน การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2) **ด้านคุณภาพงาน** หมายถึง ความสามารถในการทำงานให้บรรลุหรือเลยเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของปริมาณงานและจำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบในงานนั้น

3) **ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น** หมายถึง มีความสามารถที่จะทำความเข้าใจเรื่องราวการใช้ถ้อยคำและการสื่อสาร การประสานงานร่วมกับผู้อื่นในการปฏิบัติงานทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานภายใต้ความสัมพันธ์ที่ดีและมิตรต่อกัน

4) **ความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่** หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับงานโดยนำความรู้ที่มีจากแหล่งความรู้ต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน ประกอบกับการนำไปใช้ในการผลิตงานให้มี

คุณภาพ มีการจัดระบบงานที่ดี ถูกต้องและแม่นยำ ทำให้ผลอยู่ในระดับที่น่าเชื่อถือและไม่ก่อให้เกิดปัญหาตามมาภายหลัง

5) **ด้านการเป็นผู้นำ** หมายถึง การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีส่วนร่วมในการพัฒนางาน สามารถเสนอแนวคิดหรือแนะนำเพื่อนร่วมงาน ให้ปรับปรุงขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

6) **ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ** หมายถึง การยอมรับและยินดีที่จะปฏิบัติตามกฎข้อกำหนดของสถานศึกษา

1.6.5 **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้จัดการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายด้านต่างๆ และคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา

1.6.6 **ครู** หมายถึง ครู หรือคณาจารย์ที่ทำการสอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.7.1 ได้ผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

1.7.2 ได้ผลการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

1.7.3 ได้ผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช